

Enligt sändlista

NATURRESERVATET HARUFJÄRDEN I LULEÅ KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Norrbottens län.

UPPGIFTER OM RESERVATET

Reservatets namn:	Harufjärden
Kommun:	Luleå
Lägesbeskrivning:	26 km ONO Luleå. Gröna (topografiska) kartan 25M SV, 24M NV
Fastigheter:	Hällgrundet 1:1, Bådan 1:1, Hällklimpen 1:1, Grillklippan 1:1, Nätigrundet 1:1, Skagergrundet 1:1, Skagerören 1:1, Båtöklubben 1:1, Husören 1:1, Kastgrundet 1:1, Kastrevet 1:1, Kastören 1:1, Båtöharun 1:1, Hindersöharorna 1:1
Area:	2880 ha
Därav landarea:	82 ha
Markägare:	Staten. Marken förvaltas av Statens Fastighetsverk

BESKRIVNING AV RESERVATET

Reservatet ligger i Harufjärden i Luleå yttre skärgård och omfattar 13 öar samt ett antal smågrund. Öarna inom reservatet har utsatts för kraftig vågpåverkan och hyser därför stora geologiska värden som exempel på hur landformer och jordarter formas i landhöjningsområden. Inom reservatet finns även höga naturvärden med ett flertal sällsynta kärlväxtarter och ett rikt fågelliv. De många forn- och kulturlämningarna på öarna gör reservatet kulturhistoriskt intressant. Nutida bebyggelse finns endast på Båtöharun samt Husören.

Längs reservatets nordgräns ligger fyra öar; **Grillklippan** (2,1 ha), **Hällklimpen**

1997-10-10

231-4304-97

25 02 129

(0,3 ha), **Bådan** (0,9 ha) samt **Hällgrundet** (2,9 ha). Öarna är obebodda och domineras av block och berg i dagen. På Hällgrundet står dock ett fint litet lågväxt blandskogsbestånd.

I östra delen av reservatet ligger den 31 ha stora ön **Båtöharun** omgiven av sex mindre öar. Båtöharun syns på långt håll med sin höjd av 25 meter. Ön steg upp ur havet för ca 2000 år sedan och har genom århundraden påverkats hårt av vågor, vind och av isens nötningar. Det mesta av finmaterialet har svallats bort och kvar finns främst grövre moränmaterial. Öns sidor är branta och stora hållmarker utbreder sig över dess rygg och sluttningar. Stränderna är täckta av stora flyttblock. Öns östra sida är mer skyddad, här ligger en fiskestuga och stranden har inslag av finare material och en rikare växtlighet. Båtöharun är bevuxen med en vindpinad skog av låga tallar, granar, björkar och vresiga altaigranar. Ett tätt bestånd av enbuskar breder ut sig bland hållmarkerna.

Båtöharuns omgivande öar är även de kraftigt formade av vågverkan och domineras av vindslipade hållar, blockmark och klapperstensfält. **Kastören** (7,1 ha) och **Husören** (4,5 ha) påminner vegetationsmässigt om varandra och hyser båda en del lövträd. Den rika och varierade växtligheten på Husören är väldokumenterad. Intressant är till exempel förekomsten av topplåsbräken (*Botrychium lanceolatum*) invid öns gistgårdar, där de har gynnats av långa tiders tramp. På Husören finns fem stycken fiskar- och fritidsstugor. Resterande öar i gruppen; **Båtöklubben** (3,8 ha), **Nätigrundet** (1 ha), **Skagerören** (1,5 ha) samt **Skagergrundet** (0,2 ha) domineras av gles bevuxna block- och hållmarker.

Stora- och Lilla Hindersöharun ligger i södra delen av reservatet, omgivna av öppet hav. Öarnas storlekar är 18,1 respektive 8,1 ha, de är uppbyggda av hållmarker och klapperstensfält och har kraftigt markerade topografier. På grund av det utsatta läget är stränderna mestadels blockrika. I anslutning till det stora klapperstensfältet Malreften på Stora Hindersöharuns östsida finns dock en del finare material på vilket det har bildats en strandäng. Här häckar bland annat en koloni tobisgrisslor. På den större ön finns i nordost ett bestånd med gles, vindpinad grandominerad skog på mager mark. I väster finns rikare fältvegetation med bland annat vackra bestånd av kanelros (*Rosa majalis* var. *majalis*), liljekonvalj (*Convallaria majalis*) och getrams (*Polygonatum odoratum*). En intressant art i strandzonen är den sällsynta arten strandviva (*Primula nutans*). Den mindre ön bär än glesare skog och vegetationen domineras av låga enbuskar.

Reservatet omfattar även ett antal grund, de flesta belägna i den västra delen. Störst är **Båtöfröskarn** med en storlek av 0,5 ha. Gråsälär håller ofta till i området.

På Båtöharun, Husören, Kastören, Båtöklubben, Nätigrundet samt Stora och Lilla Hindersöharun finns lämningar efter forna fiskelägen i form av bland annat tomtningar, husgrunder och gistgårdar.

1997-10-10

231-4304-97
25 02 129

Kronoholmarna i Norrbottens skärgård (med undantag för Brändöskäret 1:1 och Sandön 5:1 Tjuvholmen) avsattes genom Domänverkets beslut 1988-09-05 som domänreservat. Vid Domänverkets bolagisering 1992 beslutades att samtliga kronoholmar skulle kvarstå i statens ägo och under Statens fastighetsverks förvaltning.

Naturvårdsverket och Statens fastighetsverk (SFV) slöt 1995-10-27 en överenskommelse om att mark med särskilt stora naturvärden skulle kunna förordnas som naturreservat utan ersättningsanspråk från SFV. I överenskommelsen ingick bland annat kronoholmarna. Regeringen gav i uppdrag till berörda länsstyrelser att med utgångspunkt i överenskommelsen besluta om erforderliga förordnanden enligt naturvårdslagen (1964 : 822).

Länsstyrelsen har nu utrett naturvärdena på kronoholmarna. Öarna inom naturreservatet Harufjärden bedöms ha så höga naturkvalitéer att bildande av naturreservat är motiverat.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet är att bevara de ingående öarnas naturliga successioner, flora och fauna. Ändamålet är även att bevara de typiska landformer och jordarter som bildats och fortfarande bildas på öarna av vind- och vågverkan på de nya stränder som genom landhöjningen reser sig ur havet. Vidare ska reservatet skydda öarnas många fornlämnings- och kulturmiljöer. Inom ramen för detta mål skall reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen att i beslutet angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att:

1. Avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd
2. Ta bort eller upparbeta stående eller liggande döda träd
3. Skada eller förändra mark eller vegetation så väl på land som på havsbotten, till exempel genom att anlägga väg, anordna upplag, gräva, schakta eller dika
4. Sätta upp tavla, plakat eller skylt
5. Jaga på reservatets landområden samt vattenområdena intill 100 meter från land. Undantag Båtöharun samt Stora och Lilla Hindersöharun där rätt till småviltsjakt kan upplåtas. Länsstyrelsen kan även tillåta skydds jakt inom reservatet.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

6. Uppföra eller utöka byggnad eller anläggning
7. Muddra i syfte att uppföra båtled samt för att uppföra pirar eller annan ankoringsplats
8. Anlägga luft- eller markledning

Utän hinder av ovanstående föreskrifter är det dock tillåtet för stugägare att utföra siktröjning av strandskog som ligger i omedelbar anslutning till huvudbyggnad. Inom det område som hävdas som tomt är det också tillåtet att ta reda på fallna träd eller träd som riskerar falla samt att utföra markanläggningar. Som hävdad tomt räknas i detta sammanhang ett område inom 25 meters radie från huvudbyggnad. Åtgärder utanför detta område erfordrar länsstyrelsens tillstånd.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för underhåll av befintliga stigar, enslinjer, sjömärken eller de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Utän hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med Rennäringslagen. Lokalisering och utformning av eventuella nya anläggningar samt ändring av befintliga anläggningar skall dock ske i samråd med länsstyrelsen (20 § naturvårdslagen).

Inom reservatet får fiske bedrivas i enlighet med bestämmelserna i gällande fiskelag.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om markägarens skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla de åtgärder och anläggningar som erfordras för:

1. Reservatets vård och skötsel
2. Besökande allmänhet
3. Sjösäkerhet

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Reservatet är tillgängligt enligt allemansrätten. Förutom de inskränkningar respektive tillstånd som följer av andra lagar och förordningar gäller förbud att:

1. Skada mark eller vegetation, även döda stående eller liggande träd
2. Störa djurlivet
3. Elda direkt på klippällar

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter och åtgärder som framgår av bifogad skötselplan, bilaga 2.

Länsstyrelsen kan i särskilda fall medge undantag från gällande reservatsföreskrifter (12 § naturvårdslagen).

GÄLLANDE REGLER

För att skydda det känsliga djurlivet och förhindra skador på vegetationen är det enligt länsstyrelsens beslut 1976-02-10 (11.1291-886-76) förbjudet att köra med motordrivet fordon i terräng på samtliga öar och holmar i Norrbottens skärgård. Enligt beslutet är det dock tillåtet att framföra motordrivet fordon i terräng för bl a följande ändamål:

1. Statliga och kommunala tjänstemän i tjänsteärende
2. Stugägares färd till egen stuga. Härvid skall närmaste väg mellan strand och stugplats användas
3. Parkering av skoter i strandområde i samband med rastning

ÖVRIGT

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet enligt bilaga 3.



Ett övergripande beslut om vilka av skärgårdens domänreservat som skall omföras till naturreservat har tagits av länsstyrelsens styrelse 97-10-10. Öarna inom naturreservatet Harufjärden ingår bland dessa domänreservat.

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Björn Rosengren. Föredragande var avdelningsdirektör Bengt Landström. I den slutliga handläggningen har länsexperten för naturvård Hans Furmark, biolog Camilla Carlsson samt företrädare för rättsenheten deltagit.

Björn Rosengren

Bengt Landström